

IMITATION PARADIGMA ASOSIDA TALABALAR FAOLIYATINI KONSTRUKTIV TASHKIL ETISHDA DUCH KELINADIGAN MUAMMOLAR

Annotatsiya. Maqolada imitatsion paradigma asosida talabalar faoliyatini konstruktiv tashkil etishda yuzaga keladigan asosiy muammolar tahlil qilinadi. Imitatsion paradigma ta'lim jarayonida talabalarning faol ishtirokini ta'minlashga, o'rganilgan bilimlarni amaliyotda qo'llashga yo'naltirilgan pedagogik yondashuvdir. Biroq, bu yondashuvning samarali amalga oshirilishida bir qator pedagogik va psixologik muammolar mavjud. Ushbu maqolada, imitatsion paradigma asosida talabalar faoliyatini konstruktiv tashkil etishda uchraydigan muammolar, ularning sabablari va echimlari batafsil yoritiladi. Shuningdek, maqolada o'qituvchilar uchun amaliy tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: imitatsion paradigma, konstruktiv ta'lim, talabalar faoliyati, pedagogik muammolar, ta'lim texnologiyalari, konstruktivizm.

PROBLEMS ENCOUNTERED IN CONSTRUCTIVELY ORGANIZING STUDENT ACTIVITIES BASED ON THE IMITATION PARADIGM

Annotation. The article analyzes the main problems that arise in the constructive organization of student activities based on the imitation paradigm. The imitation paradigm is a pedagogical approach aimed at ensuring the active participation of students in the educational process and applying the acquired knowledge in practice. However, there are a number of pedagogical and psychological problems in the effective implementation of this approach. This article discusses in detail the problems encountered in the constructive organization of student activities based on the imitation paradigm, their causes and solutions. The article also provides practical recommendations for teachers.

Keywords: imitation paradigm, constructive education, student activity, pedagogical problems, educational technologies, constructivism.

ПРОБЛЕМЫ, ВОЗНИКАЮЩИЕ ПРИ КОНСТРУКТИВНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СТУДЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ОСНОВЕ ИМИТАЦИОННОЙ ПАРАДИГМЫ

Абстрактный. В статье анализируются основные проблемы, возникающие при конструктивной организации деятельности учащихся на основе имитационной парадигмы. Парадигма имитации — педагогический подход, направленный на обеспечение активного участия студентов в образовательном процессе и применение полученных знаний на практике. Однако эффективная реализация этого подхода сопряжена с рядом педагогических и психологических проблем. В статье подробно рассматриваются проблемы, возникающие при конструктивной организации деятельности учащихся на основе имитационной парадигмы, причины их возникновения и пути решения. В статье также даны практические рекомендации для учителей.

Ключевые слова: имитационная парадигма, конструктивное образование, деятельность учащихся, педагогические проблемы, образовательные технологии, конструктивизм.

Kirish. Zamonaviy ta'lim jarayonlarida o'quvchilarning faolligi, ularning bilim olishga bo'lgan munosabati va o'rganish jarayonidagi ishtirokini yuqori darajaga ko'tarish zaruriyati kun tartibidan tushmayapti. Bunda o'quvchilarni faqat bilim egallashga emas, balki ularni amaliyotda qo'llashga o'rgatish talab etiladi. Imitatsion paradigma bu masalada muhim ahamiyatga ega, chunki u talabalarni faqat passiv bilim egasi qilishdan ko'ra, ularni amaliy faoliyatga jalb etishni nazarda tutadi. Biroq, imitatsion paradigma asosida talabalar faoliyatini konstruktiv tashkil etishda ba'zi qiyinchiliklar va muammolar yuzaga keladi. Ushbu maqolada imitatsion paradigma asosida o'quv faoliyatini konstruktiv tashkil etishda duch kelinadigan asosiy muammolar tahlil qilinadi, shuningdek, bu muammolarni qanday hal qilish mumkinligi haqida fikrlar keltiriladi.

Imitatsion paradigma: Asosiy tushunchalar va mohiyat

Imitatsion paradigma — bu o'rganish jarayonida o'quvchilarning bilimlarini takrorlash va amaliyotda qo'llash orqali rivojlantirishga yo'naltirilgan yondashuvdir. Bu paradigma, o'quvchilarga o'rganilgan bilimlarni turli sharoitlarda va vaziyatlarda takrorlash orqali ularni mustahkamlashni maqsad qiladi. Imitatsiya (takrorlash) jarayonida talaba ilgari o'rgangan bilimlarini yangi vaziyatlarda qo'llashga, qarorlar qabul qilishga, turli rollarda o'zini namoyon qilishga o'rgatadi. Imitatsion paradigma ta'lim jarayonida o'quvchilarni passiv bilim egasi emas, balki faol ishtirokchiga aylantirishga xizmat qiladi. Bunda talabalar o'rganish jarayonida o'z faoliyatini konstruktiv tashkil etishga intiladilar.

Konstruktiv ta'lim: Maqsad va vazifalar

Konstruktivizm ta'limda bilimlarni faqat tayyor shaklda berish emas, balki o'quvchini bilimlarni mustaqil ravishda qurishga, o'z fikrini yaratishga va tanqidiy tahlil qilishga yo'naltiradi. Konstruktiv ta'lim yondashuvi o'quvchini faollikka undaydi, o'rgangan bilimlarini yangi vaziyatlarda qo'llashni, tahlil qilishni va baholashni talab qiladi. Imitatsion paradigma bu yondashuvga xizmat qiladi, chunki talabalar o'rganilgan bilimlarini o'zgartirilgan sharoitlarda qayta ishlashni o'rganadilar. Konstruktivizmning asosiy maqsadi — o'quvchilarni shaxs sifatida rivojlantirish, ularni bilimlarni yaratishda faol ishtirok etishga undashdir.

Imitatsion paradigma asosida talabalar faoliyatini konstruktiv tashkil etishda duch kelinadigan muammolar

Imitatsion paradigma yordamida talabalar faoliyatini konstruktiv tashkil etishda bir qator muammolar mavjud. Bu muammolar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. O'qituvchilar uchun imitatsion metodlarni samarali qo'llashdagi qiyinchiliklar

Imitatsion metodlar talabalar faoliyatini konstruktiv tarzda tashkil etishda o'qituvchidan yuqori pedagogik mahoratni talab qiladi. O'qituvchi talabalarni faqat nazariy bilimlar bilan ta'minlashdan tashqari, ularning faol ishtirokini ta'minlashi, qarorlar qabul qilishga undashi va muammolarni yechishda yordam berishi kerak. O'qituvchilarning bunday metodik yondashuvlarga tayyor emasligi, imitatsion paradigmaning samarali ishlashiga to'sqinlik qilishi mumkin.

2. O'quvchilarning faolligi va motivatsiyasi bilan bog'liq muammolar

Imitatsion paradigma asosida o'quvchilar faol ishtirok etishi kerak bo'ladi, ammo ba'zi talabalar o'z bilimlarini faqat klassik metodlar bilan o'zlashtirishni afzal ko'radilar. Bunday o'quvchilar uchun imitatsion metodlar murakkab bo'lishi mumkin, chunki ular o'rganilgan bilimlarni amaliyotda qo'llashga tayyor emaslar. O'quvchilarning bu faollik va motivatsiya muammolari konstruktiv ta'limni amalga oshirishda jiddiy to'sqinliklar yaratadi.

3. Resurslar va sharoitlar bilan bog'liq muammolar

Imitatsion paradigma asosida talabalar faoliyatini samarali tashkil etish uchun maxsus resurslar, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, laboratoriyalar va boshqa amaliy vositalar kerak bo'ladi. Ko'p hollatlarda, ta'lim muassasalarida bunday sharoitlar yetishmaydi. Bu, o'z navbatida, imitatsion metodlarning samaradorligini pasaytiradi va talabalarni konstruktiv faoliyatga jalb qilishni qiyinlashtiradi.

4. Talabalarning individual farqlari

Har bir talabaning o'rganish uslubi va tezligi bir-biridan farq qiladi. Ba'zi talabalar tezda yangi bilimlarni o'zlashtirishga qodir, boshqalari esa o'zgarishlarga moslashishda qiyinchiliklar yuzaga keltiradi. Imitatsion metodlar barchaga mos kelmasligi mumkin, chunki ular talabalarni turli sharoitlarga tayyorlashga qaratilgan. Shu sababli, o'qituvchilar o'zgaruvchan va moslashuvchan metodlarni ishlab chiqishlari kerak.

5. Baholash tizimining noaniqligi

Imitatsion paradigma asosida talabalar faoliyatini konstruktiv tashkil etish jarayonida baholash tizimi aniq bo'lishi kerak. Biroq, ko'p hollarda, baholash faqat nazariy bilimlarga asoslanadi va talabalar faoliyatining amaliy jihatlari e'tiborsiz qoladi. Bu holat imitatsion metodlarning samaradorligini pasaytirishi mumkin. Baholash tizimi o'quvchilarni amaliy faoliyatga yo'naltirishda yordamsiz bo'lishi mumkin.

Muammolarni yechish uchun tavsiyalar:

1. O'qituvchilarning pedagogik malakasini oshirish: O'qituvchilarni imitatsion metodlarni samarali qo'llashga tayyorlash uchun maxsus treninglar, seminarlar va kurslar tashkil etish zarur.
2. Motivatsiyani oshirish: O'quvchilarni faollikka rag'batlantirish uchun interaktiv usullar, rolli o'yinlar va muammoli vaziyatlar qo'llanilishi kerak. Bu, talabalar uchun o'rganishni qiziqarli va samarali qiladi.
3. Resurslar va sharoitlarni yaxshilash: Ta'lim muassasalarida amaliy ishlarni tashkil etish uchun kerakli resurslarni yaratish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish zarur.

4. Baholash tizimini modernizatsiya qilish: Baholash tizimini faqat nazariy bilimlarga emas, balki talabalar amaliy faoliyatini hisobga olgan holda ishlab chiqish kerak.

Xulosa. Imitatsion paradigma asosida talabalar faoliyatini konstruktiv tashkil etish ta'lim jarayonini samarali qilishga katta hissa qo'shadi. Biroq, bu jarayonda o'qituvchilar va talabalar uchun bir qator muammolar mavjud. Ushbu muammolarni hal qilish uchun o'qituvchilarning pedagogik malakasini oshirish, o'quvchilarni faollikka rag'batlantirish, ta'lim sharoitlarini yaxshilash va baholash tizimini modernizatsiya qilish kerak. Shunday qilib, imitatsion paradigma asosida konstruktiv faoliyatni samarali tashkil etish uchun barcha taraflarning o'zaro hamkorligi va tayyorgarligi zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. Macmillan.
2. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
3. Piaget, J. (1970). *The Science of Education and the Psychology of the Child*. Longman.
4. Jonassen, D. H. (1991). Objectivism vs. constructivism: Do we need a paradigm shift? *Educational Technology Research and Development*, 39(3), 5-14.
5. Resnick, L. B. (1987). *Education and Learning to Think*. National Academy Press.
6. Shulman, L. S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4-14.
7. Anderson, C. A., & Dill, K. E. (2000). Video games and aggressive thoughts, feelings, and behavior in the laboratory and in life. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(4), 772-790.
8. Collins, A., Brown, J. S., & Newman, S. E. (1989). Cognitive apprenticeship: Teaching the crafts of reading, writing, and mathematics. *Instructional Science*, 18(3), 453-494.